

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

REDAGUOJA ZUZANA JUŠKEVICIENĖ

Rašinius siųsti tokiu adresu: 1616 So. 49th Ct., Cicero, Ill. 60650

Išbėg išbėgo
Iš Rusnės kiemo
Du jaunu žvejytėliu

Jie leido leido
Plonus tinkelėlius
Bodumo vidurėly.

Oi ir supuko
Bangų dievaitis
Pakilo šiaurės vėjas

Tai Lietuvos pajūrio žvejų dainą, ji nuolat skambėjo Chicago skautų "Rusnės" vardo stovykloje.

Clevelando jūrų skautų stovykla

Kaip baltos gūbės, vasarinėmis uniformomis pasipuošusios, išsiriavo Clevelando jūrų skautai "Nidos Uosto" stovyklos atidarymui ir pirmajam vėliavų pakėlimui.

Prisimindami šiuos lietuvių jaunimui reikšmingus metus, jūrų skautai simboliškai pakėlė vėliavas dviejų kartų atstovai: vyriausieji vieneto nariai, kurie išstovėjimą, metų bėgį, reprezentavo jūrų skautijos eilės ir jauniausieji — reprezentavo jaunąją kartą, kuri naują jėgos bangą įsijungia į darbą ir laipsniškai perima tolimesnį vieneto veiklos vairo.

Pasigirdo švilpesiai, uostas išsitempė saliotams ir rytmečio saulės auksiniuose spinduliuose, didingai suplevėso trispalvė. Nuo šio vėliavos pakėlimo prasidėjo 1966 m. Clevelando jūrų skautų stovykla. Pymatūnig, Penna. Trispalvė, skelbė apylinkė, kad čia uostą įsirengė tikrosios Nidos, gintarinių pakrantių vaikai — Lietuvos jūrų skautai. Jūrų skautai vadovaudamiesi savoju šūkiu "Dievai, Tėvynei ir Artimui", prieš išvesdami pastatus į ežero vandenį, paprašė Auksčiausiojo palaimos, o tylos minute, prisiminę žuvusius, brolius, jūrų skautus ir pavergtos Tėvynės nedalią.

Kaip jūrų sakalai jie metėsi į ežero vandenį: Sušvitravo baidarės, irklai, vėju prisipildė mažosios dingės būrės, ir pirmyn išlūžio keturirklė valtis plesdama grakščiosios jolės būrės. Įvairiais kursais pasukę pastatų ragus, jūrų skautai užvaldė, arčiausiai stovyklavietės esančią ežero dalį.

Kadangi Lietuvių Jūrų Skautijos tikslas yra skautiškas auklėjimas, jūrinės sąmonės žadinimas ir nuolatinis buvimas, kad Lietuva niekada nebūtų atstumta nuo Baltijos pajūrio ir būtų propaguojama kaip Jūrinė Valstybė, dėl tos priežasties Clevelando jūrų skautai neapsiriboję vienos klasės pastatais ir nesistengia jūrų skautus išauginti specialistais jūrininkais. Tačiau, įsigiję įvairių rūšių įvairiomis priemonėmis varomų pastatų, jie stengiasi suteikti patyrimo, savo nariams, visose vandens sporto ir laivininkystės srityse, pradedant nuo vienabūrio pastato, nuo irklinių-motorinių apmokymo valčių baigiant regatinėmis, burinėmis jolėmis.

Stovyklauja Clevelando skautai buvo vasarotojų dėmesio centras.

Jie domino vasarotojus lietuviško tipo, savos gamybos baidarėmis ir kitomis įvairiomis plaukimo priemonėmis. Na, žinoma, visus imponavo ir sugebėjimu vandens sporte.

Pastatų įvairumas patraukė daug smalsių žiūrovų. Lietuvos ežeruose dažnai matytos baidarės linijos, čia buvo visiškai neįprastos, neįprastos buvo jos dviejų įgulos narių suderintas dviplokiščiū irklų valdymas. Taipogi retai užtikamas reginys, tai maži "dingė". Būdamas tik 7 pėdų ir 9 colių ilgio, bet versatili irklams, motorui ar burei tapo viena iš populiariausių pastatų stovykloje. Baidarė ir dingė, abi buvo pastatytos gausaus j. s. Pr. Petraičio pastangomis ir rankomis. O pirmasis vandens krikštas įrodė, kad pastatai yra gerai pastatyti, nes vanduo neįstena.

Clevelando jūrų jauniai išplaukimo metu su v. j. sk. vl. Petukausku.

gė prasimušti per sudūrimus. Irklų instrukcijoms, v. j. s. Vl. Petukauskas pavedė naudotis savo, keturirklę ir motorinę valtį. Ši valtis kaip ir burinė jolė buvo naudojamos ilgesnių išplaukimų apmokymams. Žavų buvo stebėti baidarę, besisukančią sau taką per šlamčias švėndres, ar lengvai besisupančią, pakrypusi jolė. Ežero iškarpyti krantai turi daug gražių įlankų, kuriose jūrų skautai išsilaipindavo pasigėrėti nuostabių gamtos grožių. Salose, kuriose viešpatavo pagurklūs ištempę vandens paukščiai, nebuvo praleistos neaplangytos. O jeigu kam nors tektų tenai apsilankyti, pastebėsite ir jūrų skautų paliktus ženklus, ant pakrantių, vandens paukščių mėgiamiausiose susibūrimų vietose.

Smagus jūrų skautų krikštavimas buvo girdimas maudymosi metu, regėjai juos begaudančius vėjus pastatų būrėmis ir bežaidžiančius pastabumo žaidimus paežerės pušynuose. Daug naujų takelių buvo praminta beiškylaujant.

Nakties metu jaunieji jūrininkai turėjo progos patikrinti savo

akylumą ir slinkimo patyrimą. Ne viena, gretimai esanti, skautiška stovyklavietė tapo aplangyta ir prie palapinių palikti įdomieji ženklai. Ne veltui Antanui Bruzui prigijo "nakties šliužo" vardas, kai iš po nakties rasdavai jo paliktus pėdsakus. Ir veltui buvo statomi spastai "šliužo" ar "šliužo" ar "greitakojo" Broniaus Kazėno sugavimui, jų tik šėšėlius tesumatydavai nakties tamsumoje. O kaimynai stovyklautojai stebėjosi jūrininkų sugebėjimu, sausumoje.

Gražiai įrengta stovyklavietė, papuošta spalvingų vėliavų stiebu, dailiai išdėstytais palapinėmis ir tvarkingu rajonu buvo lankoma daugumos svečių, ne tik iš tėvėlių tarpo bet ir gretimų stovyklaviečių, skautiškojo jaunimo. Buvo apsilankę Young-

stown skautės, nepaprastai suinteresuotos jūreiviškomis apeigomis vėliavų pakėlimuose ir nuleidimuose. Gi jaunųjų brolių broliškumas, lygiai stebino jas. Domėjosi jos ir lietuvių tautybe, kai buvo painformuotos jog čia stovyklauja lietuvių jūrų skautai. Vadovams buvo paaiškintas vėliavų išdėstymas ir mūsų trispalvės reikšmė.

Laukinių žąsų eskadrilė, taisyklingoje rikiuotėje aplankė išskylauktus. Žąsų nutūpė vos kelios pėdos nuo laužavietės...

Išpūdingi buvo vakarų laužai, ant pat ežero pakrantės sukrauti. O sudainuotos dainos, kaip "Baltos būrės", "Broliai prie jūrų", "Ritas bangos" kuri yra specialiai parašyta Clevelando jūrų skautų Kapt. Stp. Dariaus laivui ir daug, daug kitų, skriejo tamsumą tolyn, ežero paviršiumi, tūkstančių kibirkščių palydimos. Girdėjosi ir pritariamieji instrumentai kaip akordeonas ir rageliai. Liepos 29 dienos laužai, sukratus v. v. G. Sniečkus buvo pats išpūdingiausias. Jo galinga liepsna apšvietė ežero pakrantę ir vakaro tylą prisipildė jaunatviškos nuotaikos dainoms.

Chicago jūrų skautijos gretos, drausmingai įgyjuoja pagerbtį Jūrų skautijos žuvusius, mirusius narius. Mažosios — udras neša vainiką, skirtą iškilinėms. Eiseną vedė dienos iškilnių vadovė j. p. L. Sienys. Momentas iš Chicago jūrų skautijos stovyklos gyvenimo.

Nuotrauka L. Knopmillerio

Susikaupimo minutė — pagarba žuvusiems ir mirusiems Jūrų skautijos nariams. Laivelyje sėdi v. Gasnerytė. Chicago jūrų skautijos Jūros dienos stovykloje.

nomis. Lyg ir nujausdamos, kad "Nidos Uoste" buvo sukurtas patikintisys laužas, preciziškai išsiriavusių, tik per kelias dešimtis pėdų nuo laužavietės, nusileido eskadrilė žąsų. Nepamesdamos preciziškumo, klegendamos, jos praplaukė linksmi nusišaukusius stovyklautojus, atsisveikindamos iki sekančios stovyklos. Jūrų skautai palinkėjo joms gero vėjo!

Tradicinėse vainiko nuleidimo — žuvusiųjų pagerbimo iškilinėse dalyvavo ir dalinys amerikiečių skautų kaip svečiai. Iškilinės sekė ir jomis grožėjosi šimtai vasarotojų.

Liepos 30 dienos rytą subaltavo uosto įgula, besirikiuodama vėliavų pakėlimui. Vėliavoms suplevėsavus stiebe, įgula subruzdavo vainiko nuleidimo apeigoms. Nedelsdami susėdė į pastatus, vieni pakėlė būrės, kiti išklė pagarbai irklus ir visa flotilė išsilojo į ežero gilumą. Juos pasėkė baidarė nešdama vainiką bugne. Prie jūrų skautų prisijungė Pittsburgho, amerikiečiai jūrų skautai, kurie su mūšiškais bendradarbiauja jau kelinti metai, sudarydami 7 pastatų flotilę. Ši, greitai manevru, pradėjo suplaukima pasiunkaravimui, gretimai esančio jacht klubo burlaivių palydimui. Netrukus visi suplaukė. v. v. G. Sniečkus tarė trumpą žodį į įgulas išskeldamas vainiko nuleidimo prasmę, (Tosios ceremonijos yra atliekamos kasmet jūrų skautų jūly, prisiminti žuvusius, brolius, jūrų skautus. Vainiko nuleidimas — žuvusiųjų pagerbimas yra Jūrų Skautijos gili tradicija). Įgulos salutuojant, vainikas švelniai pasinėro ežero bangose.

Vėl skubama į krantą. Iki pietų privalo būti pravesas įžodis. Pasirinkę dailią ir nuošalią įlanką, uosto stovyklautojai išsilygiavo vandens papėdėje apeigoms. Tačiau, įžodžio ceremonijas reikėjo pagreitinti, nes ant vandens pradėjo burtis žiūrovai, o nesuprasdami apeigų reikšmės ir lietuviškų komandų prasmės, kiekvienam judėjimui garsiai plotu. Tačiau, atliekant kriaukles apeigas ir priesaiką vėliavai, net ir žiūrovai surimtėjo.

Viena savaitė prabėgo nepastebėta, kaip sriaušios upės vanduo. Rodos, norėtusi laikrodį pasukti atgal kelis kartus — sulėtinti laiką bėgimas. Stovyklos adjutantai, Šarūnui Stempužui sukomandavus ir gar-

D. Kižys ir v. v. G. Sniečkus. Viso, nuolatinių stovyklautojų turėta, įskaitant vadovus, 15 asmenų ir Pittsburgho 7 jūrų skautai su dviem būriniais pastatais. A. Andrašiūnas

Bostono jūrų skautų žinios

Bostono jūrų skautai-ės aktyviai reikišiai visuomeniniame kultūriname gyvenime, talkina Lietuvos laisvinimo akcijoje.

Bostono Jūrų Skautų Nemunas Tunto skautai ir skautės aktyviai dalyvavo Jaunimo Kongresui aukų rinkime. Be to, tunto skautai ir skautės parašė ir išsiuntė apie 200 laiškų senatoriam ir kongresmanams prašant praveisti rezolucijas dėl laisvės Baltijos valstybėms reikalavimo.

Tuntas pasijuntė skautų ir skautėlių auką \$20 Vasario 16 gimnazijai, o sesės \$23 savo uždirbtų pinigų seneliams ir ligoniams lietuviams, gulintiems Gautingo sanatorijoje, Vokietijoje.

Stovykla

Šių metų Nemuno Tunto stovykla buvo surengta ir vėl sveilingoje Tėvų Pranciškonų sodijoje Kennebunkport, Maine liepos 9 iki 17 dienomis. Stovyklavo 33 jūrų skautės, skautai ir vadovai. Lankėsi daug svečių, ypatingai savaitgaliais.

Stovykloje daug dėmesio buvo kreipiama į skautiškos programos ėjimą ir jos pritaikymą praktiniame jūrų skauto-ės gyvenime. Beveik visi stovyklos dalyviai išlaikė egzaminus į aukštesnį patyrimo laipsnį, keletas įsigijo naujas specialybes. Tris dienas visa stovykla praleido prie puikaus Subego ežero, atlikdama buravimo, irklavimo, plaukimo ir nardymo praktiką ir praveddama regatas bei plaukimo lenktynes.

Stovykla užbaigta Jūros Diena, kuri susidėjo iš pamaldų už žuvusius jūrų skautus, vainiko

nuleidimo ir iškilmingos sueigos laivo denyje. Čia buvo praveisti įžodžiai, pakėlimai, premijų įteikiami laimėtojams regatoje ir plaukime bei nardyme.

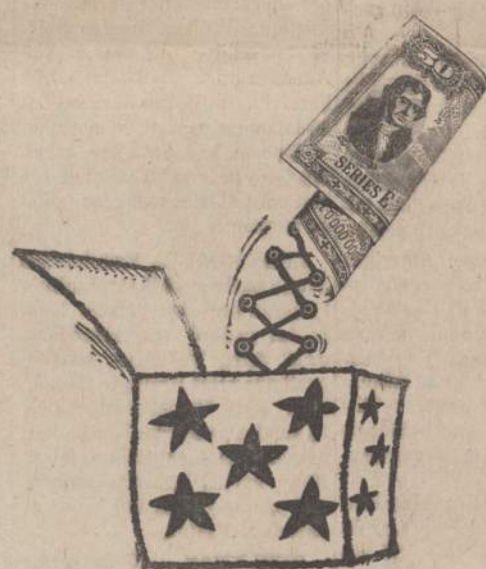
Vienuolyno virš. T. Jurgis Gailiūsis pasidžiaugė gražia stovyklos tvarka ir susikaupimu, pakviesdamas ir kitais metais pasinaudoti gražiuoju pušynėliu ir šaltomis Atlanto bangomis.

Stovyklai vadovavo jaunieji budžiai: I. Vileniškis — stovyklos viršininkas, G. Čepas — pavaduotojas, V. Ulevičius — ūkvedys. Vyresnieji vadovai M. Manomaitis ir B. Kovas tik stebėjo ir ėjo instruktorių pareigas. Vadovams daug padėjo jūrų skautų bičiulis inž. E. Prantis, atvykęs net iš Washington, D. C. Savaitgaliais stovyklavo sesių vadovė B. Rentelytė, Ed. Mickunas, P. Jančauskas ir kiti.

Stovyklą maitino sesė A. Kovičienė, padedama O. Ulevičienės.

Svečių iš Jūrų Skautijos Centro šiais metais neturėjome, tik P. Jančauskas, grįžęs iš Čikagos, paskutinio lauko metu perdavė stovyklautojams Vyr. Skautininkės A. Gasnerienės ir Vyr. Skautininko E. Vengiansko linkėjimus geriausių vėjų Atlanto pakrantei. P. J. Kas

— Chicago ir East Chicago L. Jūrų skautijos postovyklinė išskyla-laužas įvyko 8. m. rugpjūčio mėn. 28 d. Jonyno ūkyje, Michigane. Stovykloje dalyvavo virš aštuoniasdešimt skautiško jaunimo, jų tėveliai, svečiai, viso apie porą šimtų asmenų. Šio malonaus, nuotaikingo įvykio platėsnė žinia bus pateikta sekančiame numeryje.

Star-spangled Jack in the box

When you buy U.S. Savings Bonds, it's surprising how fast the money adds up.

You'll find that your Bond dollars are all work and no play—making "jack", period. When your Bonds are held to maturity, you get back \$4 for every \$3 you paid out.

Millions of Americans from all walks of life have found Savings Bonds a safe, reliable way to build up a cash reserve. Bonds come in so many different sizes it's a breeze to start a savings plan. And easy to keep one going—without drudgery.

Another satisfying thing about your star-spangled savings plan is this: while your Bonds earn dollars for you, they also help to earn re-

spect for the American way of life—all over the world.

Start buying Savings Bonds now and see if you don't feel pretty good about it.

Quick facts about Series E Savings Bonds
✓ You get back \$4 for every \$3 at maturity
✓ You can get your money when you need it
✓ Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
✓ You can buy Bonds where you bank, or on the Payroll Savings Plan where you work
Buy E Bonds for growth—H Bonds for current income

Buy U.S. Savings Bonds

STAR-SPANGLED SAVINGS PLAN FOR ALL AMERICANS

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2** % ANT VISŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalinės valdžios agentūroje

August Sajdukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

ALFONSAS NAKAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Dar kartą... Dainava

Pereitą kartą, nė netikrines senų kronikų, spėlioju, kad Dainava ar ne vienuoliktas jau eina. Pasitvirtino. Va, vartau gražiai išleista, kad ir ploną sasiuvinį "Dainava 1956—1966" ir randu: "Pirkimo sutartis buvo sudaryta 1955 m. lapkričio mėn. 22 d." Taigi, 226 akrų ūkis buvo tą dieną nupirktas, iš anksto turint tikslą paversti jį jaunimo stovykla. Už ūkį buvo sudėta 20,000 dol. ir 6,000 dol. tuojuo įmokėta.

Paskui prasidėjo kūrimas. Kurta daugelio rankų ir daugelio kišenių. Leidinyje visų dešimčiajų tūkstančių, tūkstančių, daugiasimtininkų ir šimtininkų pavardės. Ir pavardės visų dirbusiųjų bei tebedirbančiųjų. Štai, imponuojantys skaičiai: viso turto vertė—172,341.76 dol. (šimtas septyniasdešimt du tūkstančiai trys šimtai keturiasdešimt vienas doleris ir 76 centai!); nekilnojamojo turto vertė—155,768.10 dol. (atskaicius kruopščiai ir preciziškai visokią amortizaciją); visas įsiskolinimas—21,210.39 dol. (kažkur tarp 10% ir 15% visos turto vertės); nuosavą kapitalą sudaro 117,248.70 dol. aukų ir 33,882.67 dol. pajamų. Dainavą pinigų parėmė 1,427 aukotojai, iš kurių po 500 dol. ar daugiau davė 27 asmenys, po 100 dol. ar daugiau—410 asmenų ir mažiau negu po šimtą—990 asmenų; didžiama daugiasimtininkų ir šimtininkų buvo detroitiečiai 186 asmenys; čikagiečiai—108, clevelandiečiai—64, niujorkiečiai

—33 ir iš kitų pasviečių—46; surinktomis sumomis irgi pirmauja Detroitas, su maždaug 76,000 dol., sekant Čikagai su 36,000 dol., Clevelandui su 27,000 dol., Niujorkui su 10,000 dol., ir Grand Rapids, Mich., su 2,000 dol. Tų skaičių dar eibių eibės, bet daugiau jų neminėsiu. Skaitytėjui jau iš pavaizduotų aišku, kokios materialinės vertės šio institucija yra. O taipgi neprasižėsiu ir su pavardėmis, kuriomis mirgėte mirga leidinys. Pavardės—jautrus dalykas. Kai pradėdi jas skaičiuoti, nežinau kur sustot...

Liepos 30 ir 31 dienomis buvo tas garsintas dešimtmečio minėjimas. Tikrumoje, liepos 30 d. buvo metinis vadovybės bei šimtininkų susirinkimas, kurio metu buvo duoti pranešimai, patarimai, buvo renkama ar perrenkama vadovybė, kalami planai ateičiai. 214 šimtininkų atstovavo 40 žmonių. Tarybos narių sudėtis tik tiek tepasikeitė; rezignavus dr. Vladimirui Bubliui, į jo vietą buvo pirinktas dr. Justas Pikūnas. Be to, įsteigta nauja trijų asmenų komisija santykiams su Detroito diecezija reguliuoti. Pirmiausia ji bandys stovyklos ūkio reikalų vedėją kun. Petrą Patlabą teisiškai įrašyti į Detroito dieceziją. Tą komisiją sudaro dr. Vl. Bublys dr. K. Keblys, dr. V. Majauskas.

Svarbiausias naujas užsimojimas—praplėsti stovyklautojų barakus, iš dabartinės "T" formos perstatant į "H" formą, kas pastatus beveik padvigubintų. Abiejų barakų perstatymas pra-

Vakarinis Spyglio krantas Dainavoje, su boluojančiu paplūdimiu ir pavėsingų gojelių įkalnėje. Nuotrauka Kazio Sragausko

plėtimas kainuotų apie 7-8 tūkstančius dolerių.

Liepos 31 d. dešimtmečio iškilmes niekuo, o niekuo neišsiskyrė nuo eilinių metinių švenčių praeityje. Gal tik tiek, kad pamaldas atvirame ore laikė sveikty vaskupas Pranas Brazys ir kad stambiausiu loterijos laimėjimu buvo trijų tūkstančių ar kiek didesnės vertės automobilis. Dažnas, kurkas gausnes, metinės Dainavos šventės vis užklupdavo lietus. Ši pasitaikė gražiausia, giedriausia vasaros diena. Gaila, liūdna, kad stovyklos vadovybė, matomai visokeriopai išsikėpusi po Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso dalyvių stovyklavimo, jokių švenčių pajūrinimų nedarė. Jau žinau, kad lapkričio mėnesį bus tradicinis Dainavos balius. Gal tuomet bus atsigriebta ir su grandiozine programa. Lauksime.

Bendrai, Dainava yra ir lieka lietuviškos meilės, lietuviško bendro darbo kūrinys, kurio nuda ir grožis auga metai iš metų. Dainava turi ir minusų, ar geriau pasakius, minusai kyla iš publikos. Bet tai būtų atskira tema ir ją pasiliksiu kitai progai. Dainavos teigiamybės visada nusvers neigiamybės, kol tik šis nuostabiai gražus žemės kampelis Mičigano vidury bus lietuvių rankose. O kad jis dar ilgai mūsų bus, tai jokios abejonės nėra.

Beje, visokio vasarojimo oficiali pabaiga bus spalio 2 dieną ir čia Dainava dar kartą laukia daug publikos.

Kaip sekėsi R. Valatka?

Esu skaitytojui skolingas pasiskutinį žodį apie rugpiūčio 2 d. pirminius rinkimus Detroito. Mat, su entuziazmu raginau balsuoti už Rapolą Valatką, už kandidatą lietuvių į Mičigano valstijos atstovų rūmus iš 20-to distrikto.

Štai, rezultatai. Iš 4 kandidatų mūsų Rapolas liko trečiuoju. Balsų skaičiai pasiskirstė sekančiai: George Montgomery (dabartinis atstovas, kandidatuojas naujai kadencijai)—2,597; Jerry A. Yono—1,114; Ralph J. Valatka—1,030; ir Philip Langwald—942. Kaip matome, nors Rapolas yra trečias, visų trijų pralaimėjusių balsų skaičius nuo vienas kito tesiskiria maždaug šimtaine.

Net ir dabar, po skaudaus pralaimėjimo, reikia pripažinti, kad R. Valatka į politinę kovą išėjo visu narsu ir didžiausiu pasitikėjimu, ir padarė viską, kad rinkėjai apie jį sužinotų. Jie sužinojo ir, neabejoju, ne vieno ranka sudrebėjo, kai, tikrumo dėlei, balsą atidavė jau esamam atstovui, o ne R. Valatka.

Taigi reikia pasidžiaugti lietuvių laikysena. Kai R. Valatka išvystė rinkiminę propagandą, tai visi stojo jo pusėn, nežiūrint politinių nei pasaulėžiūrinių įsitikinimų. Jis buvo gausiai remiamas moraliai ir materialiai. Belieka linkėti, kad Rapolas nekapituluotų ir bandytų sekančią kartą. Demokratui kandi-

datui jo distrikte tereikėjo laimėti pirminius rinkimus ir galutinis laimėjimas rudenį būtų buvęs tikras dalykas, nes republikonų šalininkų ten yra baisiai maža. Dar kartą ir dar kartą bandydamas, gal geras lietuvis kada nors ir laimės.

Trys poros 8 dienų laike

Mėnesiui vestuvių varpams aptilus, rugpiūčio antroje pusėje vėl vestuvių vestuvės prasidėjo.

Rugpiūčio 20 d. buvo sutuokti Anastazija Marija Vaitiekaitė ir Paul Bratton Boukouris. Jungtinių apėigos buvo atliktos šv. Aloyzo katalikų bažnyčioje, vidurmiestyje. Minima miniatūrinė bažnytelė, talpinanti gal porą šimtų žmonių, iš gatvės pusės vos pastebima, nes suspausta tarp dviejų dangoraizų, viduje yra pasigėrėtinas marmuro kūrinys. Gracinga, inteligentiška lietuviškaitė čia prisiekė amžiną meilę graikų tautybės amerikiečiui, pramoninės aristokratijos atstovui.

Anastazija Vaitiekaitė-Boukouris vaiko amžiuje šį kraštą pasiekė prieš keliolika metų. Aukštuosius mokslus baigė Worcester, Mass., universitete. Paskutinius porą metų mokytoja buvo Detroito turtuolių priemiestyje Grosse Point, Mich. Savo mokiniams—paaugliams kiekviena proga primindavo Lietuvą. Porą kartų su mokiniais suorganizavo rūbų rinkliavas Vasario 16-sios gimnazijai Vokietijoje. Tiesioginiai į lietuvišką visuomeninį gyvenimą Detroito įjungti neturėjo progos, bet savo tautiečių niekada nesišalino.

P. G. Boukouris neseniai yra baigęs ekonomijos mokslus (Niujorke).

Povestuviniai užkandžiai buvo surengti Detroit Boat klube, Belle Isle. Dalyvavo apie šimtas žmonių, kurių pusė lietuviai. Šampano upės išliejė ir ryžiais gausiai apibarstė, išleidome jaunuosius į povestuvinę kelionę, iš

kurios visam į Detroitą jie grįžti nebežadėjo. Kursis ir liks Long Island'e, didžiojo Niujorko pašonėje.

Rugpiūčio 27 d. šv. Antano bažnyčioje buvo sutuokti Violeta Čižauskaitė ir Jurgis Balčiūnas. Jaunoji yra pažįstama kiekvienam neklam ir nekuriam Detroito lietuviui, nes ji, maža mergytė iš dvy stovyklų atvežta, čia augo ir brendo ir paskutinius porą metų iškilo kaip neeilinė dainininkė-solistė. Viešai, gražiai pragyduosį girdėjome ją keliuose koncertuose ir stebėjome. Violeta Čižauskaitė Balčiūnienė, manau, kaip dainininkė save dar ne kartą apreikš, nes dainos karjerą ji buvo tik pradėjusi.

Jaunasis Jurgis Balčiūnas yra clevelandiškas, neseniai tenai baigęs inžinerijos mokslus. Abu jaunieji buvo veiklus lietuvių katalikų jaunimo eilėse. Jaunosios tėvas Vytautas Pranas Čižauskas, iš profesijos agronomas, Detroito eilę metų reikiąsi šakotoje visuomeninėje veikloje ir bendradarbiauja katalikų spaudoje. Jaunojo tėvas dr. Jurgis

Balčiūnas yra vienas iš tų mūsų gydytojų, kurie lietuvių remia ir darbu, ir pinigų. Reikia vil-tis, kad jaunieji Violeta ir Jurgis Balčiūnai lietuvių šimame krašte pratę dar bent šimtui metų.

Lietuviškas radijas sekančią dieną pranešė, kad vestuvių pokylyje dalyvavę apie trys šimtai žmonių. Gaila, čia rašančiam nebebuvo lemta į pokylį suspėti ir viską savo akimis pamatyti. Nes...

Tą pačią rugpiūčio 27 d. dar viena lietuviška pora nuėjo prie paties šv. Antano altoriaus. Tai Birutė Sirutytė-Sirutavičiūtė ir Algirdas Barauskas.

Apie šią jauną porą galima būtų prirašyti daugiausia, nes čia tiek jaunieji, tiek ir svečiai vietomis reikėsi nepaprastu jausmingumu, net asaromis. Mat, aplinkybės susidarė labai nepaprastos. Jau vestuvių datą nustačius ir patalpas užsakius, mirė jaunojo tėvelis, plačiai Detroito žinomas ekonomistas a. a. Vladas Barauskas. Nutarta vestuvių nebeatidėti. Kvietimus į puotą išsiuntinėjant, pasirašė...

dvi našlės, kadangi jaunosios tėvelis, veiklus socialdemokratas Vytautas Sirutis-Sirutavičius mirė prieš keletą metų.

Į 24 Karatų klubą susirinko gausi jaunųjų giminė iš Toronto, Clevelando, Lansingo bei kitų tolimų vietų, ir šimtinė detroitiečių. Vaisės buvo pulkios visais atžvilgiais. Programai vadovauti buvo pakviestas windso-riškis visuomenininkas Petras Januška, kuriam rikeada netrūkstą nei gero takto, nei humoro. Sveikinimo kalbas pasakė: jaunojo giminaitis, inž. Vytautas Pakalniškis iš Toronto; Detroito šaulių kuopos vadas Vincas Tamošiūnas; sporto klubo "Kovo" pirmininkas Pranas Misiūnas (jaunasis yra aktyvus to klubo narys); teisininkas ir inžinierius Antanas Bulukas iš Čižauskas, iš profesijos agronomas, —vietinių jaunosios šeimos draugų vardu (kalbėtojas prisiminė, prieš 20 metų dalyvavęs jaunosios tėvų sutuoktuvėse Bibera-

che, Vokietijoje, ir ten juos anuomet žodžiu sveikines!). Po visų sveikintųjų trumpu žodžiu dalyvius padėkojo pats jaunasis Algirdas Barauskas. Sugiedojus "Ilgiausių metų", dar prabilo viena po kitos abi mamos, ir čia buvo pats jautriausias puotos momentas. Ponia Valerija Barauskienė, su asaromis akyse prisiminė neseniai prarastą vyrą ir reikė viltį paguodos rašianti dukterijje-marčioje (jaunasis yra jos vienuolis sūnus).

Ponia Sofija Sirutienė irgi prisiminė našlės dienas su keturiomis paauglėmis dukrelėmis, iš kurių Birutė buvo vyriausia ir jei padėjo vargelių vargti. Abiejų motinų kalbos teuztruoko po vieną kitą minutę, bet jos nevienam ištraukė asaras, įskaitant ir patį jaunąjį. Kur kitur matyta, kad vestuvių puotoje jaunasis verktų!...

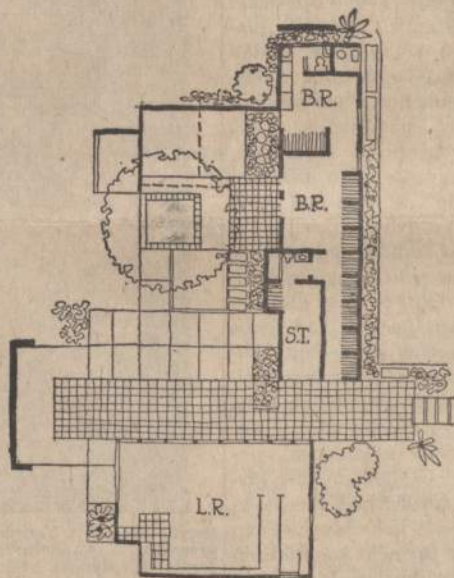
Grįžtant prie šios gražios, žydinčios lietuviškos porėlės dar priminėta, kad Birutė prieš metus baigė vidurinę mokyklą ir į universitetą nueiti dar nebuvo spėjusi. Algis yra Detroit Institute of Technology studentas ir jam beliko vos trejetas mėnesių iki studijų galo.

Visoms trims jaunoms poroms—Ilgiausių metų!

Angliškas juokas

San Stanley, Oldham ežero maudyklų prievaizda, matydama, kaip valtyje plaukę keli vyrai labai linksmai kvatojo ir staiga juokui nutilus visi kaip stovį šoko iš valties į vandenį, pamane, kad kokio nelaimės atsitiko ir tuojuo pašaukė policiją, kuri atskubėjusi išaiškino, kad vyram valtyje bepasakojanti juokus visi sirdingai juokėsi, o vienas tiek juokėsi, kad net dirblini dantys iškrito į ežerą. Visi šoko dantų pagauti, kol nespėjo dugnan nugrimsti.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIEŲS

Planuojate pirkti namą?

Tai bus, tur būt, didžiausias investavimas Jūsų gyvenime. Todėl labai svarbu apdrausti nuosavybės dokumentus Chicago Title and Trust Kompanijoje. Su šios įstaigos išduotais dokumentais Jūs galite būti tikras, kad nuosavybė, už kurią jūs mokate, tikrai priklausos Jums.

Chicago Title and Trust Company

111 West Washington Street, Chicago, Illinois, 60602
Offices in: Wheaton • Geneva • Peoria • Joliet
Waukegan • Edwardsville • Belleville • Sycamore

Regional Offices, Agents and Representatives serving every Illinois county

4 1/2%

current dividend

5%

on investment bonus

4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632

VALANDOS: Pirmadienį, Antradienį, Penktadienį 9 v. r. — 4:30 p. p. Trečiadienį, Ketvirtadienį, Šeštadienį 9 v. r. — 8 v. vak.

MOVING PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Naujaisi kraustymo traukai
Jūsų meilę patvirtins - Jūsų išsibūgusias patalpas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 N. 69 N. Chicago 36 N. Tel. Webb 5-9209

INVEST IN UNIVEST*

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAYmarket 1-3070

ALL ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months. \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$16.00
pusiui metų \$8.50
trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Rekordinis dirbančiųjų skaičius

Darbo statistinio biuro duomenimis, rugpjūčio mėnesį JAV-se buvo dirbančiųjų už atlyginimą žmonių 76.4 milijonų. Tai — rekordinis skaičius. Bedarbių buvo 3.9 nuoš. visos darbo jėgos, kaip ir liepos mėnesį.

Rugpjūčio mėnesį dirbančiųjų skaičius paprastai sumažėja 250,000, bet šįmet to neatsitiko. Tai liudija apie gamybos stiprumą JAV ekonomijoje šiuo laiku.

Tačiau nedarbas didėja tarp negrų. Baltųjų bedarbių balandžio mėn. buvo 3.4 nuoš. ir toks pats nuošimtis pasilikio iki šiol. O negrų bedarbių nuošimtis per tą laikotarpį padidėjo nuo 7 nuoš. iki 8.2 nuoš.

Tai svarbiausia negrų neramumų priežastis. Žmonės, kurie turi nuolatinį uždarbį, nekelia riaušių.

Bet kodėl negrų bedarbių nuošimtis yra dvigubai didesnis, negu baltųjų žmonių?

Daugiausia dėl to, kad negrams labiau, negu baltiems, trūksta išsilavinimo. Tai matyt iš sekančio palyginimo: tuo tarpu, kai bendras bedarbių nuošimtis tarp baltosios rasės žmonių yra 3.4, tai bedarbių baltarankių darbininkų tėra 2.1 nuoš., o išsilavintų mechanikų 2.0 nuoš.

Išlavintiems darbininkams yra lengviau gauti darbą ir gerą atlyginimą, negu neišlavintiems, "leiberiams". Negrų neišlavintų darbininkų nuošimtis yra kur kas didesnis, negu baltųjų, todėl ir negrų bedarbių nuošimtis yra žymiai didesnis.

Šis trūkumas sudaro tamsią dėmę JAV darbo vaizde, kuris, paėmus bendrai, yra šiuo laiku pusėtinai geras — daug geresnis, negu beveik visose kitose pramoningose šalyse pasaulyje.

Stalinas "Maskvos išgelbėtojas"?

Buvusis gynybos ministeris, Raudonosios armijos maršalas Georgij Žukov, savo atsiminimuose iš Antrojo Pasaulinio karo rašo, kad Stalinas išgelbėjo Sovietų Sąjungos sostinę. Žukovo atsiminimus pradėjo spausdinti Karinės Istorijos žurnalas Maskvoje.

Tai prieštarauja Chruščiovo nuomonei, kuris Staliną, kaip karinį vadą ir strategą, visiškai suniekino.

Sovietų maršalas, kurį Nikita Chruščiov pašalino iš armijos vadovybės ir paskui net ir iš armijos, sako, kad Stalinas, pasiėmęs vyriausiojo ginkluotųjų jėgų vado pareigas, atliko tas pareigas kaip reikiant kringiausioje valandoje.

Vokiečiai buvo 1941 m. spalio mėn. tik už 75 mylių

APŽVALGA

Leninas yra dievas rusams

Amerikietė studentė Robert Schmidt, praleidusi 40 dienų Sovietų Sąjungoje, papasakojo kai kuriuos savo įspūdžius iš tos kelionės. Jie yra aprašyti "Chicago's American" dienraštyje šių metų rugpjūčio 1 d.

Vienas dalykas tame pasakojime bus bene įdomiausias — tai, kaip sovietų mokyklose yra "šviečiami" vaikai tikybos dalykuose. Tai daroma štai kokių būdu:

"Pirmą mokyklos dieną mokytojas (arba mokytoja), klausia vaikus: 'Ar jūs nenorėtumėte kiekvienas rasti ant savo stalelio obuolį ryte? Tad melskitės Dieviui.' 'Kitą dieną obuolių nėra. Tada mokytojas linksmai sako: 'Dabar melskitės Leninui.' Kitą dieną ant kiekvieno vaiko stalelio yra obuolys."

Vadinasi, reikia melsis Leninui, o ne krikščionių Dieviui, jeigu nori būti laimingas savo gyvenime!

Šita mintis yra kalama į galvas maziems vaikams, kai tik jie pradeda lankyti mokyklą. Manoma, kad taip "apšviesti" vaikai, kai užaugs, bus ištikimi Maskvos komunizmui.

Leninas užėmė Dievo vietą. Gaila, kad Robert Schmidt, 20 metų amžiaus, Hamline universiteto studentė St. Paul, Minnesota, nepasiteiravo, kaip reaguoja į tokį vaikų "švietimą" mokyklose jų tėvai. Rusai juk nėra tokie idiotai, kad nesuprastų, jog tai yra begėdiškas vaikų mulkinimas.

Viešai protestuoti jie, žinoma, negali, nes protestantai patektų į bėdą: būtų sumiti, tardomi ir išgabenti į pataisos darbo stovyklą. Bet tėvų nepasitenkinimas vistiek turi kaip nors pasireikšti.

Amerikietė studentė buvo suprantama, kad viceprezidentui girdėti tokių spėjiojimus nebuvo malonu. Tai numanė ir Kennedy.

Kad neatrodytų, jog Kennedy, iš tiesų rengiasi pakišti koją viceprezidentui ir pasisakyti jo "džabą", jisai (Robert Kennedy) padarė pareiškimą spaudai, kad jisai 1968 metais remis prezidentus Johnsono kandidatūrą ir prezidentus Humphrey kandidatūrą ir viceprezidentus.

Be to, juodu prižadėjo sutartinai veikti šių metų kongreso rinkimų kampanijoje, stengdamiesi padėti demokra-

no Maskvos. Sovietų vakarinis frontas buvo pakrikęs. Bet Stalinas iššaukė Žukovą iš Leningrado ir pavedė jam tą frontą sutvarkyti. Tuo būdu Maskva buvusi išgelbėta.

Amerikos korespondentas, kuris tą žinią parašė ir pasijutė iš Maskvos, sako, kad maršalas Žukovas atrodo esąs bešališkas. Kažin?

Stalinas pakėlė Žukovą į maršalus ir paskyrė jį vyriausiu vadu svarbiausiame karo fronte. O Chruščiovas, kuris Staliną po jo mirties nuvainikavo, išmetė Žukovą iš armijos. Tai argi galima tikėti, kad Žukovui juodu abu yra lygiai geri?

KENNEDY REMS HUMPHREY

Jau seniai pradėjo spaudoje pasirodyti žinios, kad Robert F. Kennedy 1968 metais stengsis išmesti iš viceprezidento posto Hubert H. Humphrey ir pats užimti tą vietą.

Šitie gandai labai pagvėjo po to, kai Gallup Poll parodė, jog "Bobby" Kennedy esąs labiau populiarus, negu prezidentas Johnsonas ir viceprezidentas Humphrey. Tie balsuotojų apklausinėjimo duomenys, girdi, liudija, kad Kennedy šalininkai galės ateinančiuose prezidento rinkimuose padiktuoti demokratų partijai kandidatų sąrašą ir galės į antrą vietą tame sąraše įdėti mirusiojo prezidento brolio vardą.

Suprantama, kad viceprezidentui girdėti tokių spėjiojimus nebuvo malonu. Tai numanė ir Kennedy.

Kad neatrodytų, jog Kennedy, iš tiesų rengiasi pakišti koją viceprezidentui ir pasisakyti jo "džabą", jisai (Robert Kennedy) padarė pareiškimą spaudai, kad jisai 1968 metais remis prezidentus Johnsono kandidatūrą ir prezidentus Humphrey kandidatūrą ir viceprezidentus.

Be to, juodu prižadėjo sutartinai veikti šių metų kongreso rinkimų kampanijoje, stengdamiesi padėti demokra-

Jurgis Janušaitis

LITUANISTINĖS MOKYKLOS RŪPESČIAI IR VILTYS

Per septyniolika metų retai tesustodavome ties vienu iš svarbiausių mūsų egzistencijos klausimų, — ties lietuviškosios mokyklos problemomis. Apie jas tekalbėjo mūsų pasiuntę, dažnai nebeturį mokyklinio amžiaus savo vaikų, mokytojai ar mažą saujelę visuomenininkų. Plačioji lietuvių visuomenė slinko su laiko įvykiais, tyliai sutikdama su tuo, ką šiandien duoda lietuviškajai mokyklai esamos sąlygos ar pasiuntę mokytojai. Tėveliai nesuko sąjūgų, kaip išspėsti mokyklų mokytojų, lėšų, patalpų, mokinių problemas. Tai palikdavo Tėvų Komitetams ar mokyklų vedėjams ir patiems mokytojams.

Tėveliai tik atstumdavo pareigą: išsiųsdavo vaikus į lietuvištinę šeštadieninę mokyklą ar guosdavo, kad štai tokiam Marquette Parke dabar turime lietuviškojo švietimo pamokas reguliariai, visos savaitės bėgyje, pamokų metu. Ir gal būtų nebuvo kitos tokios mūsų gyvenimo srities taip pamirštos, kaip ši pati svarbiausioji.

Mes dažnai iškilminguose susirinkimuose pasakome patirtines kalbas, mes politikuojame kasdien ir kas valandą, mes metamės į prašmatniausius pasilinksminimus, mes mokame įvairiomis svarbiomis progomis sukloti tūkstančius dolerių, tačiau, kai ateina valanda šnekti apie svarbiausią dalyką — apie mūsų vaikų lietuviškąją ateitį, mes supasuojame, nutilame ir nusikubame vėl kasdieninių rūpesčių keliais.

Būdingai tai tėvams, būdingai ir mūsų visuomenei. Praėjusį pavasarį turėjome progos sekti Lietuvių Bendruomenės Čikagos apygardos atstovų suvažiavimą. Susirinko

tų partijai išrinkti į JAV kongresą galimai daugiau atstovų ir senatorių.

Žinias apie jų dvejų menamą varžybą dėl viceprezidento posto juodu apibūdino, kaip "tuščius" paskalus.

Kennedy neketina kandidatuoti 1968 metais į prezidentus, nei į viceprezidentus. O kokia bus padėtis 1972 m., šiandien niekas negali pramanyti. Johnsonas tada jau bus atlikęs du terminus. Tada galės būti klausimas apie prezidento postą tarp Humphrey ir Kennedy, jeigu juodu bus gyvi.

rinkti bendruomenės atstovai. Išklause įvairių pranešimų, pranešimėlių ir susikibo dėl menkniekių, dėl valdžios, dėl ambicijų. Pokalbiai, sakęčiau skysti ir nereikšmingi, tęsėsi keletą valandų, vis persimėdami į kautynių lauką, tačiau, kai atėjo laikas kalbėti švietimo klausimais — nebebuvo laiko, švietimo komisijos pirmininkas mokytojas Kavaliūnas veltui šaukė: "Dar duokite bent penkias minutes kalbėti tokiu svarbiu reikalu — mūsų jaunimo švietimo reikalu". Kai kurie iš atstovų reikalavo pranešimą baigti, kiti nepasijūzė ramumu ir po tokio "triukšmo" švietimo klausimas tepalistas prabėgoms, nediskutuotas, nenumatytos gairės. Tada, kaip tėvui, pustelėjo širdį gailestis ir rūpestis. Juk mūsų visuomenės atstovai, rinkti ir suvažiavę tam tikslui, moja ranka ir pačius svarbiausius ir švenčiausius dalykus. Juk jei nebus mokyklos, nebus ir suvažiavimų, nebebus atstovų, nebėrės visų tų institucijų, dėl kurių šiandien suvažiavę atstovai taip kovoja.

Tai blogas, užkrečiantis masės pavyzdys. Nuo jo, kaip nuo maro, turime skubėti. Ir visu rimbūtu turime sugrįžti prie lietuviškosios mokyklos problemų.

Tenka pasveikinti LB Čikagos Apygardos Valdybą, kad ji vistiek šiais metais savo darbų plane, pirmuoju uždaviniu stato šios apygardos ribose veikiančias mokyklas stiprinti, ugdyti ir vispusiškai jomis rūpintis. Sudaryti planai, kaip sėkmingiau padėti mokykloms finansiniais, mokslo priemonėmis, vadovėliais, pratimais, patalpomis. Tai džiugti ir šviesesnė žinia artėjančių mokslo metų pradžioje. Bet tai ne vien LB Apygardos Valdybos pareiga. Ši pareiga visuotinė, nedaloma ir ji gula visos lietuvių bendruomenės pečius. Ji gula kiekvieno lietuvių pečius. Tad šiuos mokslo metus pradėdami, susimąstykime visi, ar kas turime vaikų ar kas jų neturime. Lietuviai daugeliu atvejų parodė gražaus solidarumo, parodykime ir šiais metais. Pirmiausia pradėkime mes, patys tėveliai, nuo savęs. Tavo ir mano, turinio mokyklinio amžiaus vaikučius, šventa pareiga savo vaiką leisti į lietuvištinę mokyklą. Nesvarbu kokia ir kur ta mokykla bebūtų,

svarbu kad ji mums pasiekiama. Tenebūnie nei vienos lietuviškos šeimos, kurios vaikui pasilikty už liuanistinės mokyklos durų.

Zinokime gerai, kad mokyklos išlaikymas kaštuoja ir pinigų. Sąžiningai atlikime pareigas, mokėdami nustatytą mokesį už mokslą. Iki šiol tie mokesčiai juk buvo menki, o kai kur tikrai net permenki. Argi kelių dešėtyų nesutaupyti per metus, kad galėtume padėti savo lietuviškajai mokyklai. Nustumkime į šalį vienos dienos malonumus ir tos santaupos sustiprins mūsų mokyklas.

Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondas rugsėjo mėnesį skelbia piniginį vajų. Jo pravedimu ir globa nuširdžiai rūpinasi plačios širdies visuomenininkas dr. Leonas Kriaučiūnas. Šis vajus duos galimybių padėti ir mūsų liuanistinėms mokykloms. Kultūros Fondas iš surinktų lėšų leis mokykloms naudingus vadovėlius ar ar paruoštus pratimus. Tai vertingos mokslo priemonės, be kurių mokytojas vargo per 17 metų. Sujunkime jėgas bendram darbui ir pasiaukojimui. Mokykla yra ir mūsų lietuviškos ateities gyvyj versmė. Parlaikykime ją savo auka ir darbui, tada ir mūsų, besisielojančiam lietuvių problemomis, brangiam mokytojų bus daug mielesnės darbo dienos.

Apie savąją mokyklą mąstytkime visi, dirbkime su meile tautos darbą, o derlius bus sagrąžintas šimteriopai. Tad naujusius mokslo metus teidyti mūsų visų nuširdi talka.

Negrė Marshalyn Yeargin priimta į Greenville, S. C., kolegiją ir rudenį pradės joje studijas. Iki šio mėto į šią kolegiją buvo priimamos tik baltosios mergaitės. Federalinė valdžia atsisakė duoti finansinę paramą mokyklai, jeigu vadovybė nepriims negrų. Direktoriai apsvaistė šį klausimą ir nutarė integruotis.

JONAS AUGUSTAITIS

J. JAKŠTO KRITIKA

5

Kariuomenei ir Saugumo policijai režimo ramščiams išleisdavo labai didelę valstybės biudžeto dalį. Tai buvo pirmos eilės režimo išlaidos kasmet didėjančios. Tuo tarpu ūkis ir kultūra buvo laikomi antroje ar paskutinėje vietoje. 1939 m. kariuomenei buvo išleista apie 46% visod valstybės biudžeto. Saugumo departamentui su sekliu samdymu išleido 3,670,000 litų, o vien tik sekliams samdyti — tautai demoralizuoti — 840,000 litų. (Pirmame 1927 m. po perversmo Smetonos režimui biudžete sekliams buvo išleista 500,000 litų. Seimų laikais tokių išlaidų nebuvo). O tautos pajamos vienam asmeniui siekė: 1924 m. — 582 lit. (seimų laikais), 1938 m. — 512 litų ir 1939 m. — 482 litai, Smetonos režimo laikais.

Reiškia, tautos gamyba sumažėjo, — režimo išlaikymui suvartotos neproduktingai didelės sumos (daug energijos), (o efektui), gamybai ir kultūrai — likutis, kurį visa tauta naudojo tam Lietuvos progresui. Tokie tai yra Smetonos režimo tikrieji Lietuvos pažangos pagrindai.

(Plačiau — Naujienos 1958 m. birželio mėn. 2 — 1958 rugpjūčio mėn. 2d., buvo išnagrinėtos 1939 visos valstybės biudžetas, vertinant p. Raštikio atsiminimus).

Smetonos veikla Vilniuj 1902-1913 laikotarpį

Ir kita nuomonė, kad nežiūrint presiden-

tavimo metų veiklos žalingos kraštui, tačiau jojo veikla prieš prezidentavimą Vilniuje, buvo labai pozitiva ir dėl to tenka jį laikyti Lietuvai labai nusipelnusia asmenybe. Ar tai yra teisinga nuomonė?

Baigęs Petrapilyje juridinius mokslus A. Smetona 1902 metais vasarą apsigyveno Vilniuje. Inž. Petras Vileišis, ano meto Vilniuje vienas iš aktingųjų lietuvių kūrėjų ir pasiturintis asmuo, atvykusiame Smetonai davė kiek užsidirbti pradžia: išverstį 8 knygeles; Kas ir kiek gali pirkti žemės Lietuvoje. Kaip atlikti karinę prievolę ir Apie sodus. Už tai Smetonai užmokėjo 150 rublių, kurie jam sudarė pragyvenimo pradžia. Pradėjo advokatauti, bet nesėkė. Tada Smetona 1903 m. įstojo tarnauti į lenkų dvarininkų įsteigtą Vilniaus žemės banką, gaudamas 50 rublių atlyginimo per mėnesį. Po 15 metų tarnybos, su visais priedais, gaudavo jau 120 rublių. To atlyginimo ir pareigų menkumą parodo toks sulyginimas, kad to meto teismo pasiuntinys-išnešiotojas (teisėjo pasirašytus šaukimus stoti teismam) gaudavo 50 rublių; okoloadočny nadržatel (policijos nuovados prižiūrėtojas); aptiekarskyj učenky (aptieko mokiny) gaudavo taip pat po 50 rublių per mėnesį. O kai tuo metu pora vyriškų batų kainavo 3-6 rublius, vyriška geros medžiagos eilutė, nuo 30-40 rublių, butas iš trijų kambarių 35-40 rublių, tai visai suprantama, kad 1904 m. vedusiam A. Smetonai ir nusamdziusiam 3 kambarių butą Stankevičiaus namuose (o vėliau perskėlusiam ir dar erdvesnį Vilijos krante Nr. 13) iš to kuklaus uždarbio nebuvo galima ir kukliai pragy-

venti. Tais metais atgavus spaudą, Smetona dar maždaug kita tiek prisidurdavo iš bendradarbiavimo spaudoje — už straipsnius bei redagavimą lietuviškų laikraščių. A. Smetona dalyvavo inž. P. Vileišio leidžiamose Vilniaus žinios, Lietuvos ūkininke bei redagavo leidžiamus lietuviškus leidinėlius. Laikotarpįje iki 1907 m. vasaros Smetona niekur nepasijūzė.

Tai vienur ar kitur rašinėdavo, tai stodavo redakcijos narių, tai išeidavo, tai vėl sugrįždavo. Politškai priklausė dešiniąjam sparnui demokratijos partijos.

Sustabdžius inž. P. Vileišiui leisti Vilniaus žinias (dėl finansinių sunkumų) A. Smetona su kun. Tumu-Vaižgantu (ar Tumas su Smetona?) sumanė leisti laikraštį platesniais visuomeniniais pagrindais, neprišaikant kurios nors partijos programos. Tai buvo sumanymas gimti išėjusiai 3 kartus per savaitę laikraščiui "Viltis". Pirmas jos Nr. išėjo 1907 m. spalio mėn. 1 dieną. Ją leido bendrovė — Smetona-Tumas ir K., kuriai pačioje pradžioje priklausė jau 179 nariai, inėšę po 100 rusiškų rublių, sudarė 17,900 rublių kapitalą. Metinė "Vilties" kaina buvo nustatyta 5 rubliai; dalininkai gavo už savo įnašą nemokamai laikraštį, kaip nuošimtį už įneštą šimtine. Tajį "Vilties" kapitalą sudarė daugiausia kunigų pinigai, kuriuos kun. Tumas-Vaižgantas surinko iš sąvų konfratry. Tad, daugiausia Tumo energija, triušis ir pasiryžimu gimė "Viltis".

Vilties ideologija (gairės, buvo ne ekonominiai ir ne politiniai, bet dvasiniai bei kultūriniai pagrindai. Tai buvo nuosaikūs, visai

ne kovingas laikraštis lietuvių kultūriniais bei dvasiniais reikalams skatinti. "Viltis" redaktoriumi — leidėju pasirašydavo A. Smetona, o faktiškai redaktoriumi buvo kun. Juozas Tumas (76 pusl. A. Merkeli). Be to, redakeijoje dar dirbo inž. K. Zalsys ir Liudas Gira (sekreterius). Kai Viltis buvo leidžiama daugiausia kunigų pinigais ir kai "Vilties" bendrovė faktiškai buvo kunigų rankose, tai vienas kunigas visada dirbo ir jos redakeijoje, o nuo 1913 metų net 2: kun. Fabijonas Kemešis ir jo padėjėjas kun. Juozas Dabuzinskis-Dabūzis. Tačiau "su redakeijoje dirbančiais ir aplamai su vilniečiais lietuvišiais kunigais A. Smetonos santykiai buvo kuo geriausi, jis su jais sugyveno kuo puikiausiai ir taip niekad nekilidavo ideologinės nesantaikos" (Merkelis, pusl. 125). Bet, 1913 metais krikščionys-demokratai pasiūlė Smetonai padėjęju Praną Dovydaitį, Smetona iš "Vilties" redakcijos 1913 m. rudenį pasitraukė. Su juo pasitraukė ir kun. Dabūzis ir Kemešis (Dabūzis išvažiavo į A. J. Valskybes, o Kemešis į Skotiją "Iševio Drango" redaguoti. Kun. Tumas-Vaižgantas, kunigų su pasauliečiais bendradarbiavimo stulpas, Vilniaus dvasiškos administracijos buvo apskustas žemaičių vyskupui G. Cirtautui už spausdinimą "Viltįje" raštų prieš lenkinimą per bažnyčias Vilniaus krašte. Vysk. Cirtautas, nusileidęs lenkams, 1910 metų rudenį kun. J. Tumą atšaukė iš Vilniaus į Kauną (Tumas priklausė žemaičių vyskupui jurisdikcijai). Apie P. Dovydaitį, perėmus Vilties redagavimą, A. Merkeli rašo: "P. Dovydaitis, ateitininkų vadas, baigęs Maskvos

universiteto teisių fakultetą ir toliau studijavęs istorijos-filosofijos fakultete, žmogus gabus, visapusiškai išsilavinęs, nepaprastai darbštus ir griežtas savo nuomonių gynėjas" (pusl. 126). Smetonai pasitraukus iš "Vilties" taip užsibaigė kun. Juozo Tumo-Vaižganto sukurtas liberalinių kunigų bendradarbiavimas su pasauliečiais tesusis Viltįje nuo 1907 — šešeta metų. Pirmieji Vilties bendradarbiai, be Tumo-Vaižganto, buvo kunigai: kun. Kazimieras Bikinis-Dumbrė, kun. Antanas Kaupas-Patrimpas, kunigas Zilinskas, Jonas Jonila; iš pasauliečių (be Smetonos) J. Jablonskis, Rygiškis Jonas, Marija Peškauskaitė-Satrijos Ragana, Sofija Pšibiliauskienė-Lazdynų Peleda, Kazys Puidas-Zėgota, Kazimieras Būga, Augustinas Voldemaras, Martynas Vėas ir kiti.

Tą visą Smetonos veiklos laikotarpį 1907 — 1913 metų — Vilties leidimo laikotarpį, A. Merkeli aprašinėja per 55 puslapius (75 — 130) daugiausia cituodamas Smetonos raštus bei jo redaguotus, "Viltįje" straipsnius, įvairiais lietuvių to meto daugiausia kultūros reikalais.

Merkelis cituoja Smetonos raštus iš "Vilties" apie reikalingą mokyti lietuvių kalbos, apie tautos švietimą bei vadovėlių paruošimą, apie mokyklų steigimą — viską, kas turi ryšio su kalbos mokymu bei liaudies švietimu. (Bus daugiau)

**Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"**

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti MI 3-0001

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadien. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9,
antradien. penktadien. 1-4 val. p. p.
ir šeštadien. tikrai susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-4467

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Atostogose iki 21 d. rugpjūčio

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid.: telefonai: GARDen 3-7278

Grovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
PERSIKELĖ Į
8058 So. WESTERN AVENUE
Valandos tikrai pagal susitarimą.

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. PULASKI RD.
Ofisai: 585-2525
Rezid.: Triangle 3-0281
Priėmimo valandos: Pirmad., Antradien.,
Ketvirtadien. ir Penktadien. 2-4 val. p. p.
ir 6-9 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtadien. 5-8 val. vak.,
antradien., penktadien. 1-4 popiet.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEVada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO, ILL. 60624
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki
3 p. p. Vakaras: pirmadien. ir ketvirtadien.
nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradien. nuo 2-5 po pietų
ketvirtadien. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisai 2750 W. 71 St.
Tel. 925-8296
Val.: 10-12 val. r. ir 7-8 val. vak.
Šeštadien. 10-12 val. ryto.
Kitas ofisas 4544 So. Ashland Ave.
Tel. CL 4-2896
Valandos: 2-3 val. p. p. kasdien.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
abu ofisai uždaryti.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadien., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien.
naktis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

**Neakivaizdinis
lituanistikos
dėstymas**

Pedagoginis Lituanistikos
Institutas, kuris veikia Čika-
goje, jau nuo 1962 metų tame
Institute einamus dalykus dė-
sto ir neakivaizdiniu bei kores-
pondenciniu būdu. Dėstomieji
dalykai yra šie:

1. Lietuvių kalba: bendrinė
lietuvių kalba ir specialiniai
jos kursai (lietuvių kalbos
fonologija ir fonetika, morfo-
logija, akcentologija, dialektolo-
gija ir lietuvių kalbos istori-
ja).
2. Lietuvių literatūra: lietu-
vių liaudies poezijos žanrai,
literatūrinės srovės ir jų at-
garsiai lietuvių literatūroje.
3. Lietuvių tautos istorija:
Lietuvos istorijos šaltiniai ir
periodizacija, Lietuvos kai-
mytinių kraštų istorijos bruo-
žai, Lietuvos kultūros istorija,
Lietuvos istorijos problemos,
lietuvių tautos istorijos meto-
dologija, pasaulio lietuvių is-
torija.
4. Aukščiau minėtų dalykų
dėstymo metodikos, mokyklinė
praktika ir kiti papildomieji
kursai (psichopedagogika,
žurnalistika, Lietuvos menas,
Lietuvos etnografija).

Studentais priimami asme-
nys, baigę aukštesniasias arba
baltų tolygias lituanistikos mo-
kyklas.
Tokių mokyklų nebaigusių

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatsiliepiama, tai telefonai: GI 8-6195

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadien. ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI**DR. ANT. RUDOKAS, Opt.**

4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir lęšius.
Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (trečiadien.
uždaryta), šeštadien. 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI**MOVING**

Leidimai - pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITuanica Avenue
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

ZENITH • DUMONT
GE • EMERSON
SPALVOTA
TV (IR STANDARTINE)
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
MAGNETOFONAI • RADIJAI

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.

Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Kerry Way laimėjo pakinkytų arklių lenktynes Du Quoin, Illinois, laukuso. Jo arklys lėkė trim
pėdom greičiau, negu kiti. Way laimėjo \$60,044.

siems, bet norintiems jas baig-
ti, neakivaizdiniu būdu dėsto-
mas aukštesniosios lituanisti-
kos mokyklos kursas.

Be viso būrio kvalifikuotų
dėstytojų, neakivaizdiniame
dėstyme dirba šie profesoriai:
dr. Jonas Balys, dr. Jonas Gri-
nius (Vokietija), dr. Albinas
Liaugminas, dr. Henrikas Na-
gys (Kanada), dr. Pranas Skar-
džius, dr. Vanda Sruogienė.

Neakivaizdinės lituanistikos
dalykų studijas galima pradėti
bet kada ir bet kame gyve-
nantiems lietuviams.

Smulkesnės informacijos
reikalu prašoma kreiptis šiuo
adresu: P. L. Institutas, 5620
S. Claremont Ave., Chicago,
Illinois 60636.

Instituto Vadovybė

Šventas juokas

Iš Romos pranešama, kad
popiežiui belankant Agnani,
Italijoje, vėjas staiga nupūtė
nuo jo galvos baltą "jermul-
ką" ir nunęsęs nemetė ma-
žam berniukui po kojų. Kas
mano, kad berniukas kepurai-
tę grąžino šventajam tėvynei, tas
smarkiai klysta, nes vaikas
kepuraitę lyg sportininkas fut-
bolo kamuolį pačiupęs, kiek
jo trumpos kojos iškerta, lei-
dosi bėgti. Kaip tokią šventva-
gystę pavadinti?

**KAIP ATSRANDA
JUODAS KŪDIKIS**

Grįžęs iš ilgos kelionės jūri-
ninkas randa savo namuose juo-
dą kūdikį. Žmona aiškinasi, kad
ji turėjusi samdyti kūdikui mai-
tinti juodukę žindyvę, ir bemis-
damas jos pienu kūdikis pradėjęs
juoduoti, juoduoti, kol pavirtęs
juodas kaip smala...

Nors aiškinimas buvo įtikin-
antis, bet jūrininkas vis dėlto
abejojo. Kad visas abejonės iš-
sklaidžius, sumanė kreiptis į tei-
singiausią teisėją — savo moti-
ną, kuriai parašė:

"Mylima mama, ar tai gali bū-
ti, kad nuo juodos auklės pienu
kūdikis pajuduotų?
"Brangus sūneli", atrasė moti-
na, "nuo maisto daug priklaus-
so. Aš tavę maitinau karvės pie-
nu ir galbūt dėlto tau ragai iš-
augo".

PAPŪGA LIETUVISKAI

Į tropikinių pankščių krautu-
vę atėjęs klientas paprašė papū-

The Iron Curtain
Isn't soundproof.

She can't come to you for the
truth, but you can reach her.
Radio Free Europe does get the
truth through.
Give to Radio Free Europe
Box 1996, Mt. Vernon, N.Y.
Published as a public service in
cooperation with The Advertising Council.

gos, kuri kalba prancūziškai ir
itališkai.

"Labai prašau, turiu tokią pa-
pūgą", atsakė pardavėjas. "Prie
kiekvienos papūgos kojos yra pri-
rištos juostelės. Jei, ponas, pa-
tempsite kairės kojos juostelę,
papūga atsilieps itališkai. Jei de-
šinės, tai prancūziškai.

"O jei patempsiu abidvi?" no-
rėjo žinoti pirkėjas.

"Tuomet atsiliepsi lietuviškai", atsakė pati papūga.

Ilgais plaukais mergina ir
ilgaplaukis vyrukas: Mano tė-
vas nepyksta, kad tu ilgai sė-
di. Jis mano, kad tu esi mergi-
na.

— Kodėl, tu, daktare, švil-
pauji darydamas operaciją?

— Todėl, kad nukreipčiau
savo mintis nuo nuobodaus
darbo.

Teisėjas plaukuotam bytni-
kui už pavogimą automobilio
sako: "Aš negaliu teisti to, ko
nematau įstatymai neleidžia".

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— S. L. A. 226 kuopos susirinkimas
įvyks ši trečiadienį, rugsėjo 7 dieną
7:30 val. vakaro įprastoje vietoje,
3800 West North Avenue. Nariai
prašomi dalyvauti. Valdyba

A. A.**VYTO MANELIO**

MIRTIES METINĖS
bus minimos rugsėjo 11 d.

Sv. Mišios 11 val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje, po to paminklo
šventinimas sv. Kazimiero kapinėse (23 blokas).

Vėlonies žmona kviečia visus gimines, draugus, bu-
vusius studentus ir pažįstamus minėjime dalyvauti.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad
šeštadienį, 1966 metų rugsėjo 3 dieną po ilgos ir sunkios
ligos mirė mūsų mylimas brolis ir svainis

A. A.**BRUNONAS BUŠACKIS**

Kūnas pašarvotas Marquette koplyčioje, 2533 West
71st Street. Gedulingos apeigos prasidės šį trečiadienį,
rugsėjo 7 d. 10 val. ryto.

Po apeigų vėlonies palaikai bus laidojami Lietuvių
Tautinėse kapinėse.

Nuliūdę:

Sesuo Elena ir svainis Aleksandras Zujai.

Laidotuvių Direktorai D. Pelkus ir Sūnus. Telefonas
GR 6-2345.

A. A.**NELLIE BALSEWISZ**

PAGAL TĖVUS DERMONT

Gyv. 8020 So. Karlow St., Chicago, Illinois

Mirė 1966 m. rugsėjo 2 d., 12:40 val. po pietų South Chicago
ligoninėje, sulaukusi 78 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kaune
Amerikoje išgyveno 62 metus.

Paliko nuliūdę: dukterį Alexandria Jorsch ir sūnus Chester Balse-
wicz, gyv. Rheinlander, Wisc., ir dukterys Ada Tuchalski ir Elena
Sullivan, ir sūnus Walter Balsewicz, gyv. Chicagoje; 13 anūkų ir 10
proanūkų; ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Josios vyras Nick Balsewicz ir sūnus Edward Balsewicz mirė
anksčiau.

Kūnas pašarvotas Kelly and Carrol Funeral Home, 9315 So.
Ashland Avenue, Chicago, Illinois.

Lankyti galima sekmadienį po pirmos valandos.

Antradienį, rugsėjo 6 dieną 8:5 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Sv. Bede parapijos bažnyčią, kur 9:30 val. bus laikomos pamaldos,
o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Nellie Balsewicz giminės, draugai ir pažįstami nušird-
žiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukterys, sūnūs ir giminės.

Laidotuvių Direktorius Nicholas W. Lascheter. Tel. ST 3-0460.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franciskus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos —
(Standartinės ir Automatinės)
ir motorybos remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

S-T-R-E-T-C-H
YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

LOVEIKIS Telegrama
Vilniaus Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams
ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKA
Gėlės VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, ant-
kapių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Halsted Ave. — 586-1228

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 — 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽEIKAS VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NARIAI

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1603

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

Trys vyrai buvo užpuole Dr. Zalatorius

Penktadienio popietį j. Dr. Petro Zalatorius ofisą atėjo trys vyrai ir paprašė pagalbos. Jie pasisakė, kad jau buvo ligoninėse, buvo operuoti ir kad jiems reikalinga gydytojo pagalba.

Dr. Zalatorius tuojau paprašė, kad duotų jam savo vardus, pavardes ir adresus, ir papasakotų, kokiomis ligomis jie sirgo ir kokia pagalba reikalinga.

Tuoju paaiškėjo, kad tie trys baftodžiai vyrukai atvyko pas daktarą narkotikų. Patyrimo turįs daktaras tuojau suprato ligonius ir paprašė, kad jie išeitų iš jo ofiso. Jis nieko negalys daryti be anksčiau jaunuolių gydytųjų gydytojų pranešimo. Dr. Zalatorius matė, kad tie vyrai nesukuba. Laimė, kad tuo momentu daktaras Montvidas paskambino daktarui. Daktaras, paėmęs telefono ragelį, paprašė dr. Montvidą tuojau pašaukti policiją.

Isibrovėliai, užgirdę žodį policiją, persimetė žvilgsniais ir pradėjo trauktis. Pradžioje jie dar bandė grasinti daktarui, bet kai jis padėjo ragelį ir paslėmė j rankas apsaugos ginklą, tai jaunuoliai išėjo. Nespėjo jie išeiti, tuojau prisistatė ir policija, bet ji jau isibrovėlių nerado.

Policija užsirašė jų vardus ir adresus. Ar pavyks juos išsikinti, tuo tarpu nežinia.

Reikia džiaugtis, kad policija užpuolimo vieton, palyginus, vis dėlto labai greitai atsidarė. Nespėjo daktaras Montvidas pranešti, už kelių minučių 4 mašinos jau apsupo namą. Šiandien jau kiekvienam Chicago gyventojui aišku, kad Orlando Wilson gerai pertvarkė policiją. Chicago gyventojams ji daug naudingesnė.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kornų ir sojos derlius

Chicago prekybos tarybos (Board of Trade) žiniomis, kornų arba kukuruzos derlius J. A. V-bėse šiais metais laukiama būsiant apie 4 milijonai

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS PREKIŲ VISOS AMERIKOJ

- Gintarinų žiedų, karolių, apyrankių, auskarų ir kita.
- Racionalių mašinelių su lietuviškais ir kitų kalbų raidynais, Europoj ir Amerikoj gamintų.
- Medžio, odos ir kitokių rank darbų su lietuviškais motyvais, kurie primena Lietuvą.
- Lietuviški plokšteliai, knygos ir gaidai.

Tose pat patalpose rastiame "WORLD PARCEL SERVICE" Siuntiniai siunčiami tiesiai iš Chicago į Lietuvą ir kitus kraštus, todėl pigiau ir greičiau.

Yra didelis prekių pasirinkimas labiausiai Lietuvoje reikalingų. Ką bepirktumėte ar siųstumėte, maloniai prašome pasiteirauti mūsų įstaigos, iš to neabejotinai turėsite naudos.

J. KARVELIS & CO.
WORLD PARCEL SERVICE
2715 W. 71st Street, Chicago, Ill.
Tel.: 471-1424

Vedėja

D. Karvelytė-Grėbliūnienė

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2787

2501 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visu kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių labai prielaimomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tel. sąs. SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ZUKAUSKAI

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

GREEN COUNTY HOSPITAL

MONROE, WISCONSIN, BOX 158

Would Like A Few Moments Of Your Time To Introduce The Employee Program Designed With You In Mind

REG. NURSES — L.P.N.

POSITIONS ALSO AVAILABLE FOR MALE & FEMALE AIDES

Enjoy good living conditions in a pleasant community, plus good salary, paid holidays, paid vacations, sick leave, paid insurance and retirement plan. This is your opportunity to become a part of a team in treatment and rehabilitation of mental patients.

Why not write, apply:

MR. JOHNSON, SUPERINTENDENT, ABOVE HOSPITAL
OR PHONE 608 — 325-2171

bušelių. Praeitais metais J. A. V-bėse namie suvartota ir eksportuota apie puspenkto milijono bušelių kornų.

Sojos pupelių derliaus šiemet laukiama rekordinio kiekio, būtent apie 900 milijonų bušelių. Pernai dagota sojos 843,000,000 bušelių ir iš to kiekio nebelike "nė vieno grūdo". Soja yra viena maistingiausių pupelių rūšių, kurią Rytų Azijoje milijonų milijonai žmonių minta, bet Vakaruose ji labai menkai teigijama panašiai, kaip bulvės; kada jos buvo iš Amerikos kontinento pirmą kartą parvežtos į Europą. Žmonės ko nežino, to nevalgo, ir naujam kad ir dar tiek naudingam maisto produktui nėra lengva išsiplatinti.

Šunims toiletai

Vienam Vienos miesto tarybos nariui priklauso nemirtinga vieta istorijoje, kaip pirmam tokį pasiūlymą viešai iškelusiam. Deja, žinią iškelusi Europos spauda net to asmens vardo nepaminėjo. Taigi, vienas Vienos miesto tarybos narys pasiūlė mieste pastatyti toileitus šunims nusilengvinti.

Vienoje už šuns priterštą nevalgy šuns savininkas turi mokėti po 3 markes baudos, dėlto dėlto tarybos nariai sumanymą priėmė su pasitenkinimu, tik Gyvulių Globos draugijos narys Dr. Mikulich pasipriešino, aiškindamas, kad tokie šunų patogumai esą nebūtų higieniški, iš kitos pusės, kaip, girdi, šuns savininkas savo šunim įkalbės, reikalui užėjus, ne medžio ar stulpo šaligatvyje dairytis, o bėgti į sau pastatytą patogumų įrengimą?

Miesto taryba opozicijos nepaklausė ir pirmieji penki šunims toiletai bus jau iki šio rudens Vienoje pastatyti. Kalbant apie Chicago, čia nė žmonėms tokių įrengimų visame mieste nėra.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

STATOME NAUJUS NAMUS,

ATLIKAME ĮVARIUS PASTATŲ

PATAISYMUS

P. T. R. A. U. S. K. A. S.

CONSTRUCTION CO.

PR 8-3792

2523 WEST 69th STREET

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI

į Lietuvą ir kitus kraštus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.

EXPRESS

GIFT PARCEL SERVICE

3320 So. HALSTED ST.

LA 3-2021

L. KAVALIUSKIENE

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

GREEN COUNTY HOSPITAL

MONROE, WISCONSIN, BOX 158

Would Like A Few Moments Of Your Time To Introduce The Employee Program Designed With You In Mind

REG. NURSES — L.P.N.

POSITIONS ALSO AVAILABLE FOR MALE & FEMALE AIDES

Enjoy good living conditions in a pleasant community, plus good salary, paid holidays, paid vacations, sick leave, paid insurance and retirement plan. This is your opportunity to become a part of a team in treatment and rehabilitation of mental patients.

Why not write, apply:

MR. JOHNSON, SUPERINTENDENT, ABOVE HOSPITAL
OR PHONE 608 — 325-2171

FULL-TIME
Small mail order company has immediate openings from now 'til Christmas for Order Pickers, Order Packers, Order Checkers, Stockmen. Will train.

APPLY IN PERSON
TO MR. ZID
CHILTON CARD CO.
3289 N. CALIFORNIA

BUS BOYS
AND WAITRESSES
Excellent working conditions.
Split shift.
Exclusive loop club.
Contact Mr. MENCONI
between 10:30 and noon.
ST 2-9474

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

MANO ATSIDAVUSI SEIMININKė išvyko Vokietijon pas sergancią motiną, 2 vaikai, berniukas eina mokyklon 7 m., bendra namų ruošia, yra daugiau samdinių. Atskiras kamb., su vonia ir TV, išvykstant žiemai i šiltes kraštus, aukšė atlyginimas. Rašyti: BOX AF — 119.
225 W. WASHINGTON ST.

REGISTERED NURSES
AND
L. P. N'S, NURSES AIDS

EXPERIENCED OR WILL TRAIN.

Pleasant working conditions.
All shifts available.

Apply today — d'ont delay.

EVERGREEN GARDEN
CONVALESCENT HOME

9125 So. Crawford Ave.

MACHINE
OPERATORS

Excellent starting salary, full fringe benefits, excellent transportation. Well established Old Line Co.

APPLY IN PERSON
Ask Mr. H. GOETZ.

JIFFY - METAL

PRODUCTS

5025 W. Lake Street

BILLING CLERK
EXPERIENCED PREFERRED.

Considerably fast typist.
5:00 P. M. to 1:30 A. M.
Monday through Friday. Excellent working conditions.

Apply in person only.

GORDONS TRANSPORTS,

INC.

5255 S. PULASKI

An Equal Opportunity Employer

GENERAL OFFICE

Girl who will enjoy working in an office with a variety of duties. Typing, light dictation, & filing. Must have pleasant voice for handling customer calls.

Salary open.

1000 So. Western

666-7700

BAKERY SALESLADY

Experienced if possible, 4 days per week, 8 hours per day.

10:30 A. M. TO 6:30 P. M.

FRENCH PASTRY

SHOP

948 N. Rush St.

REIKALINGA VALYTOJA iki 45 m.

amžiaus, mokėti truputį angliskai, 5 dienas savaitėje, darbo val. 4 v. p. p. iki 12 val. nakties. Geras atlyginimas, teirautis pirm., ketv., penkt. 4-6 val. p. p. pas Mrs. Zorn.

STATE BANK & TRUST CO.
1603 ORRINGTON AVE. at Davis St.
EVANSTON, ILLINOIS

HOUSE KEEPER

WANTED

In Lombard for father of Children 3-5-8. Salary, Room & Board. Good home for right person. Phone 627-1416
EVENINGS

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

ASSEMBLERS

HEAVY

We have immediate openings for men in Assembly Line Operations with Radio Products.

We can offer excellent starting salary with a full range of employee benefits in our modern plant.

Automatic increases.

FULL TIME DAYS

APPLY IN PERSON

WARWICK

Electronics, Inc.

7400 N. Lehigh

Niles

An Equal Opportunity Employer

ANALYZERS

WARWICK has immediate openings for Electronics Tech. Applicants should be high school graduates with advanced technical training. Experienced preferred but not necessary.

GOOD opportunity for experienced in electrical repair of AM-FM radios and Amplifiers.

WE can offer a good starting salary with a full range of employee benefits, wich include automatic increases, paid holidays, free insurance and hospital.

APPLY IN PERSON

WARWICK

Electronics, Inc.

7400 N. LEHIGH

NILES

An Equal Opportunity Employer

ASSEMBLERS

WIRERS &

SOLDERERS

Immediate openings for women needed to do chassis wiring, soldering and assembling on our conveyor line. We can offer a full range of employee benefits in a modern plant.

- Free Hospitalization
- Paid Holidays
- Excellent Starting Salary

APPLY IN PERSON

MONDAY THRU FRIDAY

7:30 A. M. THRU 4 P. M.

WARWICK

Electronics, Inc.

7400 N. LEHIGH

NILES

An Equal Opportunity Employer

MECHANIC

We are seeking men of a definite mechanical ability who would be interested in becoming a specialist in field of lift truck mechanics. Salary dependent upon experience. Excellent employee benefits includes a company sponsored insurance program. High school grad. or equivalent. Apply in person between 8:30 A. M. & 4:30 P. M. Mon. thru Fri., or call Mr. R. Pfohl, Service Manager or Mr. Didier Shop Foreman at

NA 5-9300 or 678-7810 for special appt.

EATON YALE & TOWN, INC.

9335 W. BELMONT AVE.

FRANKLIN PARK

(An Equal Opportunity Employer)

MEN

STEADY WORK — 3 SHIFTS

Good Pay & Benefits

No Experience Necessary

METRO GLASS

138th St. & Cottage Grove

DOLTON, ILL.

An Equal Opportunity Employer

TURRET LATHE

OPERATORS

AND TRAINEES

Drill press operators

Modern fringe benefits.

THE NAGEL - CHASE

MFG. CO.

2811 N. ASHLAND

Jeigu nori sužinoti naujau-

sias ir tikriausias žinias, kas de-

dasi pasaulyje ir okupuotoje

Lietuvoje — skaityk dienraštį

"Naujienas".

ORDER FILLERS

AND PACKERS

EXPERIENCED IN

PARCEL POST

STEADY

GOOD PAY

BENEFITS

Excellent Opportunity

For Right Men

CALL MR. SLOWIK

561-6162

WEDS., THURS., FRI.

OR TUES. 8 A. M. — 4 P. M.

WANTED

YOUNG MEN

To learn electric motor repair business. Good opportunity for advancement. Must be mechanically inclined. Also older men with experience on gas & electric welding machines repairs.

Hygrade Electric Co.

200 W. 83rd St. RA 3-1555

"NAUJINIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAGAS IR BIČIULIS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMAI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

BELL — REALTY

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

- NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
- PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
- PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

Čia gaunama soc. draudimo knygelė lietuvių k. Kaina \$1.00.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-601